

Δελτίο τύπου

Θέμα: Πρώτη ανακοίνωση ευρωπαϊκού προγράμματος του Πανεπιστημίου Κρήτης για τις επιπτώσεις στην υγείας λόγω των εκπομπών καυσίμων πετρελαίου (ντίζελ) στην ατμόσφαιρα

Παρόλο που η ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα δείχνει να βελτιώνεται σε πολλές περιοχές της Ευρώπης τα τελευταία χρόνια, ο επιβαρυντικός για την υγεία ρόλος των υψηλών συγκεντρώσεων των ατμοσφαιρικών ρύπων είναι ακόμα εμφανής. Οι συνεχείς πολιτικές και τεχνολογικές εξελίξεις των τελευταίων δεκαετιών φαίνεται να συνέβαλαν καθοριστικά προς αυτή την κατεύθυνση. Μια πρόσφατη μελέτη του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος (EEA, 2017) δείχνει ότι το 2015 περισσότερο από το 80% του αστικού πληθυσμού των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) εκτέθηκε σε αιωρούμενα μικρο-σωματίδια (PM_{2.5}) και μάλιστα σε επίπεδα που υπερβαίνουν τις οδηγίες του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ). Αντίστοιχη εικόνα παρουσίασε η έκθεση στο διοξείδιο του αζώτου (NO₂) και στο όζον επιπέδου-εδάφους (O₃), με ποσοστά 9% και 95% αντίστοιχα.

Οι επιπτώσεις στην υγεία του πληθυσμού ήταν άμεσες, με περίπου 400.000 θανάτους λόγω της μακροχρόνιας έκθεσης σε PM_{2.5}, 75.000 θανάτους λόγω των εκπομπών NO₂ και 13.600 λόγω της έκθεσης σε O₃. Σημαντική ήταν η αύξηση των νέων περιπτώσεων με σοβαρές εξάρσεις αναπνευστικών νοσημάτων, αλλά και άλλων παθήσεων του αναπνευστικού συστήματος. Παράλληλα, την εικόνα αυτή έρχεται να συμπληρώσει η υψηλή αύξηση των κοινωνικών δαπανών, τόσο των μη εμπορεύσιμων (π.χ. λόγω των πρόωγων θανάτων, του πόνου και της ψυχολογικής επιβάρυνσης των χρόνιων ασθενών, όσο και των δαπανών αγοράς (π.χ. οικονομική επιβάρυνση του συστήματος υγείας, μείωση παραγωγικότητας, απώλεια συγκομιδών κ.α.). Το γεγονός αυτό επιφέρει σημαντικό αντίκτυπο στον εκάστοτε εθνικό δημόσιο προϋπολογισμό (π.χ. υψηλότερες δημόσιες δαπάνες για την υγειονομική περίθαλψη και τις κοινωνικές υπηρεσίες, μειωμένη επιστροφή φόρου εισοδήματος κ.α.).

Ποιες είναι όμως οι συχνότερες πηγές εκπομπής ατμοσφαιρικών ρύπων και τι μπορεί να γίνει για να μειωθούν ή να αποφευχθούν; Οι οδικές μεταφορές συμβάλλουν καθοριστικά στην εκπομπή ατμοσφαιρικών ρύπων και συνεπώς στην αύξηση του κοινωνικού κόστους που σχετίζεται με αυτές. Περισσότερο από το 40% των προαναφερθέντων ρύπων προέρχονται από τις οδικές μεταφορές και ειδικότερα από τις εκπομπές καυσίμων πετρελαίου (ντίζελ). Στις περισσότερες χώρες της ΕΕ, καθώς και στην Ελλάδα, οι εκπομπές αυτές υπερβαίνουν σημαντικά τα επιτρεπτά όρια (σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας). Επιπρόσθετα, το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια παρατηρείται αύξηση των πετρελαιοκίνητων αυτοκινήτων καθιστά σαφή την ανάγκη για άμεση λήψη μέτρων πρόληψης και αντιμετώπισης του φαινομένου.

Η σταδιακή κατάργηση των πετρελαιοκίνητων οχημάτων και η αντικατάστασή τους με οχήματα μηδενικών εκπομπών (π.χ. ηλεκτρικά οχήματα), αποτελεί μια μακροπρόθεσμη αλλά αποτελεσματική προσέγγιση για τη βελτίωση της ποιότητας του ατμοσφαιρικού αέρα

στην Ελλάδα και την Ευρώπη. Η Ευρωπαϊκή Συμμαχία Δημόσιας Υγείας (European Public Health Alliance- EPHA) έχει θέσει αυτό το στρατηγικό στόχο, ενώ παράλληλα επιχειρεί να μελετήσει τόσο τα κοινωνικά και οικονομικά οφέλη, όσο και τα οφέλη στην υγεία του πληθυσμού. Προς αυτή την κατεύθυνση εργάζεται ένα εν εξελίξει ευρωπαϊκό πρόγραμμα με τίτλο «*Health impacts and costs of diesel emissions in the EU: Assessment of the social benefits of phasing out diesel in road transport*», στο οποίο συμμετέχει και η Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Κρήτης με επιστημονική υπεύθυνη την επίκουρη καθηγήτρια κ. Ιωάννα Τσιλιγιάννη. Στο διεθνές αυτό πρόγραμμα συμμετέχουν εκπρόσωποι από οκτώ χώρες με την EPHA στον κεντρικό ρόλο του συντονιστή.

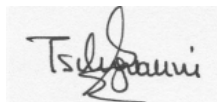
Το πρόγραμμα αυτό στοχεύει στην ολοκληρωμένη αποτίμηση των τρεχουσών κοινωνικών δαπανών (εμπορεύσιμων και μη) λόγω των εκπομπών καυσίμων πετρελαίου (diesel) από τα οχήματα, καθώς και στην αξιολόγηση του εκτιμώμενου οφέλους από την αλλαγή των πετρελαιοκίνητων οχημάτων σε ηλεκτρικά σε ολόκληρη την ΕΕ. Επιμέρους στόχοι του προγράμματος είναι η διαχείριση του εθνικού προϋπολογισμού επιλεγμένων χωρών-συμμετεχόντων στη μελέτη ώστε να εφαρμόσουν (πιλοτικά) την προτεινόμενη αλλαγή από πετρελαιοκίνητα σε ηλεκτρικά οδικά οχήματα. Τέλος, αναπόσπαστο κομμάτι του έργου αποτελεί η ενημέρωση και επαγρύπνηση του γενικού πληθυσμού, των αρμόδιων φορέων και εθνικών αρχών της κάθε χώρας. Αυτός είναι και ο κύριος στόχος που θα επιχειρήσει να εκπληρώσει το Πανεπιστήμιο Κρήτης μέσω της συμμετοχής στο πρόγραμμα.

Το επόμενο διάστημα θα υλοποιηθούν οι ακόλουθες δράσεις:

1. Διοργάνωση ενημερωτικής συνάντησης εθνικών και περιφερειακών φορέων, αρμόδιων δικτύων και αρχών
2. Δημοσίευση άρθρων στις τοπικές εφημερίδες και μέσα ενημέρωσης για την έκβαση της συνάντησης των φορέων, καθώς και για τις επιπτώσεις στην υγεία
3. Συνέντευξη σε ραδιοφωνικό σταθμό της Κρήτης
4. Συστηματική ενημέρωση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης του προγράμματος για την πορεία του έργου, μέτρα πρόληψης και αντιμετώπισης του προβλήματος, ενημερωτικό υλικό (social media accounts: Twitter: @DieselGreece, Instagram: dieselprojectgreece)

Σας προσκαλούμε να ακολουθήσετε τα μέσα μαζικής δικτύωσης του προγράμματος μας για τη συστηματική σας ενημέρωση και την εύρεση χρήσιμου υλικού (**social media accounts: Twitter: @DieselGreece, Instagram: dieselprojectgreece**).

Η Επιστημονική Υπεύθυνη,

Ιωάννα Τσιλιγιάννη, MD, PhD, MPH/HCM
Επίκουρος Καθηγήτρια Κοινωνικής Ιατρικής
Τμήμα Ιατρικής, Πανεπιστήμιο Κρήτης
IPCRG President Elect

Συνημμένα

